

Starfsreglur um úrskurðarnefnd þjóðkirkjunnar nr. 36/2022- 2023

I. kafli. Hlutverk, aðild og skipan úrskurðarnefndar.

1. gr.

Hlutverk.

Úrskurðarnefnd þjóðkirkjunnar skal úrskurða í málum vegna ágreinings á kirkjulegum vettvangi eða þegar starfsmaður eða trúnaðarmaður þjóðkirkjunnar er borinn sökum um agabrot eða annað brot í starfi.

Með ágreiningi á kirkjulegum vettvangi er átt við ágreining sem varðar með einhverjum hætti kirkjulegt starf eða starfsemi á vegum kirkjunnar.

Úrskurðarnefndin fjallar ekki um málefni sem varða ráðningar og starfslok starfsfólks þjóðkirkjunnar.

Úrskurðarnefndin er sjálfstæð í störfum sínum.

2. gr.

Aðild.

Allir, sem hagsmuna eiga að gæta, geta borið mál undir úrskurðarnefnd.

3. gr.

Nefndarskipan.

Úrskurðarnefnd skal skipuð þremur mönnum og jafnmörgum til vara til fjögurra ára í senn. Einn nefndarmaður skal skipaður af biskupi Íslands og skal hann jafnframt vera formaður nefndarinnar. Tveir nefndarmenn skulu kosnir af kirkjupingi. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Formaður og varaformaður skulu uppfylla hæfisskilyrði héraðsdómara en einn nefndarmanna skal hafa þekkingu og reynslu af málefnum þjóðkirkjunnar. Sama gildi um varamenn þeirra. Nefndarmenn skulu ekki vera fastráðnir starfsmenn þjóðkirkjunnar. Úrskurðarnefnd er heimilt að fara þess á leit að kvaddir verði til tveir sérfróðir menn við meðferð einstakra mála. Skal annar þeirra tilnefndur af nefndinni en hinn af biskupi Íslands.

Þóknun nefndarmanna er greidd samkvæmt ákvörðun kjaranefndar þjóðkirkjunnar.

II. kafli. Málsmeðferð.

4. gr.

Upphaf máls.

Erindi til úrskurðarnefndar skal berast nefndinni innan tveggja ára frá því að kostur var á að koma því á framfæri við nefndina. Úrskurðarnefnd getur vikið frá ofangreindum tímafresti telji nefndin rök standa til þess og skal þá m.a. litið til þess hvort málshefjandi hafi fylgt máli eftir.

Beiðni til úrskurðarnefndar um úrlausn skal vera undirrituð og málsmeðferð fyrir nefndinni skal að jafnaði vera skrifleg. Í beiðni skal koma fram hver sé málshefjandi, málsatvik, kröfur málshefjanda og röksemdir fyrir beiðni. Erindi málshefjanda skulu fylgja sönnunargögn þau

sem á er byggt. Úrskurðarnefndinni er heimilt að ákveða að beiðni um úrlausn skuli skilað á sérstöku eyðublaði sem nefndin lætur útbúa.

Nú berst úrskurðarnefndinni beiðni um úrlausn innan frests sbr. 1. mgr. og metur nefndin þá annars vegar hvort úrlausnarefnið heyri undir hana, sbr. 1. gr. og hins vegar hvort málshefjandi teljist eiga hagsmuna að gæta, sbr. 2. gr.

Telji nefndin að aðild máls og úrlausnarefnið uppfylli skilyrði starfsreglna þessara tekur hún málið til meðferðar og tilkynnir öllum hlutaðeigandi þegar í stað um þá ákvörðun sína, en ella vísar hún málinu frá.

Formaður, eftir atvikum varaformaður, stýrir störfum nefndarinnar við umfjöllun máls.

Um málsmeðferðina gilda stjórnarsýslulög, nr. 37/1993, eftir því sem við á.

5. gr.

Leyfi frá starfi.

Varði úrlausnarefni meint agabrot prests, djákna eða annars starfsmanns þjóðkirkjunnar eða trúnaðarmanns skal úrskurðarnefndin, eftir að tekin hefur verið ákvörðun skv. 3. mgr. 4. gr., meta hvort rétt sé að nefndin leggi til að hlutaðeigandi verði leystur frá störfum meðan málið er til meðferðar hjá nefndinni.

6. gr.

Frestir.

Gagnaðila skal veittur frestur til þess að tjá sig skriflega um gögn þau og greinargerð sem málshefjandi hefur lagt fram. Frestur gagnaðila skal að jafnaði ekki vera lengri en tvær vikur, en veita má þó lengri frest þegar sérstaklega stendur á. Gefa skal aðilum kost á að leggja fram viðbótargreinargerðir eða athugasemdir og skal frestur til þess að jafnaði vera tvær vikur.

Nefndin getur krafist aðila um frekari gögn eða aflað þeirra.

Sinni málshefjandi ekki tilmælum nefndarinnar um framlagningu gagna er henni heimilt að vísa máli frá.

Ef gagnaðili sinnir ekki tilmælum nefndarinnar um skriflega umsögn eða framlagningu annarra gagna getur nefndin byggt úrlausn máls á á framlögðum gögnum og öðrum upplýsingum sem hún sjálf aflar um málið.

Úrskurðarnefnd getur kallað aðila fyrir sig til skýrslugjafar eða munnlegs málflutnings.

Nefndinni er heimilt hvenær sem er við meðferð máls að leita sátta með aðilum.

7. gr.

Gagnaöflun.

Nefndin skal í upphafi málsmeðferðar og einnig síðar, ef ástæða þykir til, óska eftir því að fá send tilgreind eða ótilgreind gögn sem kunna að vera til upplýsingar um málsatvik. Strax og slík gögn berast nefndinni skulu afrit þeirra afhent málsaðilum. Nefndin getur óskað eftir í bréfi þar sem óskað er afrits gagna samkvæmt þessari málsgrein að gögn, sem henni eru afhent í trúnaði, séu auðkennd sérstaklega.

Starfsmönnum og trúnaðarmönnum kirkjunnar, launuðum jafnt sem ólaunuðum, er skylt að láta úrskurðarnefnd í té öll gögn máls, svo og þær upplýsingar og skýringar sem hún telur nauðsynlegar vegna úrlausnar máls.

8. gr.

Skýrslutaka.

Nefndin getur óskað eftir því að tilteknir menn komi til viðtals við hana til þess að tjá sig um málefni sem tengjast úrlausnarefninu en gefa skal málsaðilum kost á að vera viðstaddir á slíkum fundum.

Slíkar skýrslur er heimilt að bóka eða hljóðrita eftir því sem henta þykir og skal gera þeim sem skýrslu gefur grein fyrir því hvernig upplýsingar, sem hann veitir, eru skráðar.

9. gr.

Nú neitar aðili að koma til viðtals hjá nefndinni eða neitar að afhenda skjal eða láta uppi efni þess og nefndin telur útilokað að útkljá málefni það, sem til meðferðar er, án þess að skýrsla þeirra eða upplýsingar um efni skjals liggi fyrir, er þá nefndinni heimilt, ef hún telur nauðsyn bera til, að afla sönnunargagna eftir því sem heimilt er skv. 2. mgr. 77. gr. laga um meðferð einkamála, nr. 91/1991.

Sé grunur um refsiverða háttsemi getur nefndin hlutast til um að fram fari opinber rannsókn á þeirri háttsemi.

III. kafli. Úrskurður.

10. gr.

Gagnaöflun lokið.

Þegar aðilar hafa skilað þeim greinargerðum og gögnum, sem þeir eiga kost á, og tjáð sig munnlega um málið, hafi það verið ákveðið, tekur úrskurðarnefndin málið til úrskurðar. Nefndin fjallar um málið á fundum eins og þurfa þykir og til að komast að niðurstöðu. Nefndin skal semja skriflegan og rökstuddan úrskurð um úrlausnarefnið.

11. gr.

Úrskurður.

Úrskurðarnefndin skal kveða upp úrskurð svo fljótt sem kostur er og að jafnaði innan fjögurra vikna frá því að gagnaöflun er lokið. Dragist málsmeðferð fyrir nefndinni lengur en ákvæði þessi gera ráð fyrir skal sá dráttur skýrður í áliti nefndarinnar. Tilkynna skal málsaðilum um dráttinn.

Þegar nefndarmenn eru ekki sammála ræður meiri hluti niðurstöðu máls en sá sem er í minni hluta skilar séráliti.

Þegar úrskurðarnefnd hefur lokið samningu úrskurðar síns skal hún senda hann til málsaðila.

Úrskurðir úrskurðarnefndar þjóðkirkjunnar eru endanlegir og bindandi innan þjóðkirkjunnar.

12. gr.

Úrræði úrskurðarnefndar.

Úrskurðarnefnd þjóðkirkjunnar getur lagt til eftirfarandi úrræði gagnvart prestum, djáknum og öðrum starfs- eða trúnaðarmönnum þjóðkirkjunnar vegna agabrota.

a. mælt fyrir um að veitt verði tiltal eða áminning, eftir atvikum með skilyrðum eða leiðbeiningum eða nánari fyrirmælum um rétta starfshegðun,

b. mælt fyrir um flutning í starfi,

c. mælt fyrir um að viðkomandi skuli ekki gegna núverandi starfi eða sambærilegu starfi á kirkjulegum vettvangi um ákveðið tímabil eða til frambúðar.

13. gr.

Framfylgd úrskurða.

Vinnuveitandi skal framfylgja úrskurðum úrskurðarnefndar og fylgjast jafnframt með því að farið sé eftir úrskurðum er snerta starfsemi eða framferði starfs- eða trúnaðarmanna.

14. gr.

Birting úrskurða.

Úrskurði nefndarinnar skal birta á vef þjóðkirkjunnar. Heimilt er að undanskilja úrskurði birtingu ef sérstök vandkvæði eru á að tryggja persónuvernd.

IV. kafli. Ýmis ákvæði.

15. gr.

Vernd persónuupplýsinga og þagnarskylda.

Um vinnslu nefndarmanna, starfsmanna og ráðgjafa nefndarinnar á persónuupplýsingum fer samkvæmt lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

Nefndarmenn eru bundnir þagnarskylda um allt það sem fram kemur í gögnum sem nefndinni eru látin í té og sem leynt á að fara. Sama gildir um þá sem hún kann að kveðja sér til aðstoðar. Þagnarskylda helst þótt látið sé af starfi.

16. gr.

Kostnaður.

Málsaðilar bera sjálfir kostnað sinn vegna meðferðar máls fyrir úrskurðarnefnd þjóðkirkjunnar. Þjóðkirkjan greiðir kostnað af starfi úrskurðarnefndar auk þóknunar nefndarmanna. Heimilt er þó nefndinni að ákveða að annar eða báðir málsaðilar greiði kostnað af starfi nefndarinnar.

17. gr.

Verklagsreglur.

Úrskurðarnefnd er heimilt að setja sér verklagsreglur þar sem nánar verður kveðið á um störf nefndarinnar. Þær skulu staðfestar af kirkjuþingi.

18. gr.

Gildistaka.

Starfsreglur þessar, sem settar eru samkvæmt heimild í 8. gr. laga um þjóðkirkjuna nr. 77/2021, öðlast gildi við birtingu.

Ákvæði til bráðabirgða.

Við gildistöku starfsreglna þessara skal málum, sem tekin hafa verið til efnismeðferðar eða ákvörðunar um frávísun hjá úrskurðar- eða áfrýjunarnefndum kirkjunnar lokið fyrir þeim nefndum.

Frá sama tíma falla brott starfsreglur um úrskurðarnefnd og áfrýjunarnefnd nr. 730/1998, með síðari breytingum.

Gildistaka 25. október 2022.

